

“Een betere nachtrust met slim incontinentiemateriaal”

4 zorgorganisaties met 1 innovatieagenda: onder de noemer ‘samen innoveren en slim organiseren’ onderzoeken ActiVite, DSV | verzorgd leven, Libertas Leiden en Topaz hoe ze technologische innovaties kunnen toepassen in het verpleeghuis. ActiVite wilde weten of slim incontinentiemateriaal kan bijdragen aan een betere kwaliteit van zorg en meer welbevinden van de bewoner. Projectleider Benno Broekhuizen en verzorgende IG Véronique Preemen lichten toe. “Medewerkers hebben wat meer tijd voor een praatje met een bewoner.”

“Incontinentie en dementie gaan vaak samen”, vertelt Benno Broekhuizen. “Dan kan het gebeuren dat bewoners niet tijdig of op de verkeerde momenten verschoond worden, omdat ze het niet goed kunnen aangeven. ‘s Nacht worden deze bewoners gestoord in hun slaap als zorgmedewerkers hun incontinentiemateriaal komen checken. Uit voorzorg, om doorlekken te voorkomen. Een bewoner die daardoor niet goed uitgerust wakker wordt, kan ook problemen overdag ondervinden. Al deze overwegingen bij elkaar maakten ons geïnteresseerd in slim incontinentiemateriaal. Met als belangrijkste doel: bijdragen aan het welbevinden van de bewoner.” Daarnaast was ActiVite benieuwd waarom vrijwel alle organisaties die een pilot met slim incontinentiemateriaal doen, vervolgens moeite hebben met de opschaling.

Alle bewoners gescreend

ActiVite heeft 9 huizen, 2 locaties deden mee met de pilot: Hof van Alkemade in Roelofarendsveen en Hussonshoek in Woubrugge. Benno legt uit dat de doelgroep beperkt was. “Slim incontinentiemateriaal is vooral geschikt voor mensen met dementie die incontinent én minder zelfredzaam zijn. Denk aan bewoners die door 2 zorgmedewerkers geholpen moeten worden of die een tillift nodig hebben. Bewoners dus die beperkt zijn in hun bewegingsvrijheid.” Van alle bewoners met dementie van ActiVite heeft ongeveer 50% last van incontinentie en van die groep valt ongeveer 30 tot 40% in deze ‘zware’ categorie. Voordat de pilots startten, ging de projectleider van de pilot samen met leverancier Abena op elke locatie met de incontinentieverpleegkundigen in gesprek. “Ze waren direct enthousiast en zagen de meerwaarde. Samen hebben ze alle bewoners gescreend en bepaald wie in aanmerking kon komen.” Natuurlijk kreeg ook de techniek de nodige aandacht, want het slim incontinentiemateriaal werkt volledig digitaal. Via een sensor krijgen zorgmedewerkers informatie over de verzadiging van het materiaal. Dit kunnen ze aflezen in een app op hun telefoon.

Minder inbreuk op de privacy

Toen alle randvoorwaarden op orde waren, werden de zorgmedewerkers geschoold. Benno: “Die scholing bestond uit een opfriscursus incontinentiezorg én een uitleg van de werking van het slimme materiaal. Daarna zijn we gestart.” Door omstandigheden kwam de pilot in Hof van Alkemade niet goed op gang. “Daar heeft maar een heel beperkt aantal bewoners het slimme incontinentiemateriaal gebruikt. Maar in Hussonshoek hebben ongeveer 12 bewoners meegedaan. Daar hebben we de pilot ook geëvalueerd.” De verwachtingen die ActiVite had over het welbevinden van de bewoner – de ‘zachte kant’ – bleken uitgekomen. “Bewoners hoefden minder vaak verschoond te worden, want dat gebeurde alleen als het echt nodig was. Ook werden ze minder vaak gestoord in de nacht. Daardoor hadden ze een betere nachtrust. Minder verschoningen is ook minder inbreuk op de privacy. Daar kun je tegenin brengen dat aandacht fijn is. Maar dat geldt niet voor deze aandacht.”

Pieken via de telefoon in de gaten houden

Voor Véronique Preemen, verzorgende IG op locatie Hussonshoek, was het werken met slim incontinentiemateriaal wel even wennen. “Dat is altijd zo als je iets nieuws gaat doen. Maar ik vond het direct leuk en het systeem is heel inzichtelijk. Het is een interessante ontwikkeling, vóór de pilot wist ik niet eens dat slim incontinentiemateriaal bestond!” Ze benadrukt, net als Benno, dat het materiaal geschikt is voor een beperkte groep bewoners. “Bewoners met dementie die nog zo mobiel

zijn dat ze ook zelf naar het toilet kunnen, trekken de sensor er vaak af. Omdat ze het niet begrijpen.” Maar ze noemt ook de bewoner voor wie het slimme materiaal duidelijke meerwaarde had. “Deze meneer had enorm pieken in zijn urineproductie. Via het slim incontinentiemateriaal konden we dat goed in de gaten houden en er tijdig op inspelen. Zo konden we voorkomen dat hij doorlekte.”

Afname van het aantal doorlekmomenten

Ook de ongestoorde nachtrust ziet Véronique als een voordeel. Maar ze plaatst er wel een kanttekening bij. “Het is niet altijd verkeerd om een bewoner halverwege de nacht preventief te verschonen. De meeste bewoners slapen dan weer rustig door. Ze slapen dan zelfs langer dan wanneer je ze aan het eind van de nacht verschoont, op het moment dat het slimme materiaal aangeeft dat het moet. Dat is heel persoonsafhankelijk.” Maar het grootste voordeel vindt ze toch wel de afname van het aantal doorlekmomenten. “Die hadden we echt veel minder.” Ze waarschuwt dat de inzet van slim incontinentiemateriaal niet in de plaats mag komen van de zelfstandige toiletgang van bewoners. “Het is heel belangrijk om mensen zo lang mogelijk zelf naar het toilet te laten gaan. Dat mogen we niet zomaar overnemen.” Ook heeft ze nog een suggestie. “Aan de pilot deden alleen bewoners met dementie mee. Maar ik denk dat het slimme materiaal ook geschikt kan zijn voor sommige bewoners van de afdeling somatiek.”

Geen sluitende businesscase

“Minder verschoningen en minder doorlekmomenten leveren een tijdsbesparing op”, vervolgt Benno. “Zeker bij bewoners die zorgmedewerkers met z’n tweeën moeten verzorgen.” Hij zag per bewoner per dag een terugloop in gemiddelde tijd van 89 minuten naar 46 minuten, over 24 uur. “Dat is een interessant verschil, waarbij natuurlijk onmiddellijk de vraag opkomt hoe je die tijds winst al dan niet kunt verzilveren.” Daar kwam uit dat de besparingen in tijd eigenlijk niet te incasseren zijn. “Maar ze zijn wel werkdrukverlagend. En medewerkers hebben wat meer tijd om juist wel even dat praatje met een bewoner te maken.” Dat brengt hem op de ‘harde kant’: de kosten. “Het slimme incontinentiemateriaal is duurder dan het ‘gewone’ materiaal Maar omdat je van het slimme materiaal minder gebruikt, weegt dat tegen elkaar op. Helaas komen daar de kosten die de leverancier rekent voor de techniek, zoals het platform, nog bij. En die zijn hoog. De combinatie van hoge kosten en de moeilijk te incasseren tijdsbesparing maakt dat we hier op dit moment geen sluitende businesscase van kunnen maken.” Benno denkt dat dit de reden is waarom ook andere organisaties moeite hebben met de opschaling.

Op zoek naar een oplossing

Dat betekent niet dat ActiVite niet verder wil met het slimme incontinentiemateriaal. Integendeel, ActiVite is op zoek naar een oplossing. “Het ministerie van VWS, Abena, de zorgkantoren en de zorgaanbieders hebben allemaal een rol. VWS geeft zelf ook aan dat slim incontinentiemateriaal zo’n goed hulpmiddel is. Wij willen met VWS aan tafel om te kijken of we een structurele oplossing voor de financiering kunnen vinden.” Tot die tijd gaat ActiVite wel door met opschaling, maar in een laag tempo. In 2020 implementeert de organisatie het slimme incontinentiemateriaal structureel op locatie Hussonshoek. Een opschaling naar andere locaties vindt in 2021 plaats. Ook kijkt ActiVite of meer organisaties in de regio het slimme incontinentiemateriaal willen gebruiken. Samen kunnen die organisaties misschien een korting bedingen bij Abena. “Dat zou mooi zijn, want het is een geweldige toepassing voor de bewoner.”